

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Somrig feelgood-deckare (med inflätad historielektion) fångslar från första sidan Österlund, Mia

Published in:
Hufvudstadsbladet

Published: 25/08/2022

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:
Österlund, M. (2022). Somrig feelgood-deckare (med inflätad historielektion) fångslar från första sidan: [Recension av Sebastian Nybergs *Adjutantens hemlighet*]. *Hufvudstadsbladet*. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022083056715>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Nyberg, Sebastian, *Adjutantens hemlighet*, Schildts & Söderströms, 2022, s. 253.

Somrig feelgood-deckare (med inflätad historielektion) fångslar från första sidan

Serietecknaren Sebastian "Basse" Nyberg tog i fjol klivet in i barn- och ungdomslitteraturen med hyllade *Rigelstenen*. Träffsäkert och förtäta levererade han fantasy i myrmark och Åbomiljöer. Den överraskade debuten har skruvat upp förväntningarna på hans andra barnbok, *Adjutantens hemlighet*, en feelgood-deckare för yngre läsare. Boken inleds på den lokala loppisen:

"Den här då?" frågade Axel. Hans syster och två kusiner vände sig om. Axel hade en gammal pälsmössa på huvudet. Den var så stor att den såg ut som om ett hårigt djur höll på att äta upp hans huvud. Malin och Isabella brast ut i skratt. "Akta dig!", sa Benjamin. "Den kanske är full av löss"

Effektivt sätts den lättsamma tonen då kusinfyrklövern i åldern elva till tretton presenteras. På loppmarknaden köper barnen en bunt gamla häften. De hittar meddelanden från förr och leds mot en hemlig skatt. Förvecklingarna är många och det saknas inte kusliga ryck som involverar maskerade män med pistoler, färgstarka antikhandlare i grälla sommarklänningar och vanliga stugboare som drömmer om ekonomiska lyft.

Visst tål unga läsare mer historia

Nyberg omfamnar spänningsromanens alla traditionella grepp. Förstås är det sommarlov i kvadrat, kusinkollektivet består av två pojkar och två flickor, barnen löser själva gåtan utan desto mer inblandning från vuxenvärlden. Boken smakar av Enid Blytons Fem-böcker, Astrid Lindgrens Kalle Blomqvist och allt vad barndeckaren bjudit på sedan dess. Nybergs trumfkort är att gåtan bottnar i historia. I det påminner han delvis om Yvonne Hoffman i sitt uppsåt. Men där Hoffman sätter det historiska skeendet först, skjuter Nyberg händelserna kring då Sverige förlorar Finland till Ryssland 1808–09 till intrigens utkant. Här kunde svängarna varit vidare, men Nyberg låter ängsligt barnen utbrista att "här luktar det historielektion" så fort han närmar sig de historiska skeendena. Varför inte brassa på med historia och låta de två tidsplanen mötas?

Boken utspelar sig i Virdois, där ryktet om Gustav IV:s gulds katt ännu florerar. Skatten ska han fått i utbyte mot att han "sålt" Finland till Ryssland. Hans adjutant Erik Oxhjerta hanterar i största hemlighet skatten och det är hans hemliga skrift barnen tyder. Deras loja sommartillvaro med varma dagar till bredden fyllda av badturer bryts i ett digert deckararbete kantat av rasande stormar och påfrestande cykelturer. Och spännande blir det. Nyberg laddar precis lagom för att fånga läsaren,

men öser också på med avväpnande feelgood. Det äts pizzor och pavlova, fetasallad med jordgubbar och glasstrutarna är stora.

Perfekt smak av sommar

Njutbara naturbeskrivningar fångar sommarkänslan med råge: "Några fiskmåsar satt och skrek på en ö några hundra meter från stranden. Tiden stod stilla. Det var sommar" eller "Regnet tilltog och var så intensivt att det var som att de kört in i en biltvätt." Omsorgen om språket är påtaglig. Någon gång kan barnens sätt att tala te sig styltat, då en tidlös ton prioriterats. Personteckningen förblir schematisk, som då ett av barnet fyller rollen av komisk avspänning genom ständigt högljudda fisar. Men det funkar.

Adjutantens hemlighet är en blandvändare med hjärtliga blinkningar till genren och prickar in sin målgrupp med precision. Finns en undertext om sammanhållning, mod och rådighet är den tunn och läsare som vill ha mer än spänning får söka sig annanstans. Med den berättarbegåvning Sebastian Nyberg har skulle det vara läge att också våga sig på mindre "gjorda" genrer än barndeckaren. Att han klivit fram som en barnboksförfattare att räkna med är det ingen tvekan om.